

Előterjesztő: Dr. Faragó Péter
polgármester

Készítette: Fucskó Róbertné
osztályvezető

Aleva Mihályné
Intézményvezető

B e s z á m o l ó

a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatok ellátásáról

Tisztelt Képviselő Testület!

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. tv. 96. § (6) bekezdése értelmében a helyi önkormányzat a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról minden év május 31-éig – a külön jogszabályban meghatározott tartalommal - átfogó értékelést készít. Az értékelést – települési önkormányzat esetén a képviselő-testület általi megtárgyalást követően – meg kell küldeni a gyámhatóságnak. A gyámhatóság az értékelés kézhezvételétől számított harminc napon belül javaslattal élhet a települési önkormányzat, illetve állam fenntartói feladatainak ellátására a Kormány rendeletében kijelölt szerv felé, amely hatvan napon belül érdemben megvizsgálja a gyámhatóság javaslatait és állásfoglalásáról, intézkedéséről tájékoztatja.

A települési önkormányzat által készítendő átfogó értékelés tartalmi követelményeit a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997. (IX.10.) Kormányrendelet 10. számú melléklete határozza meg.

Fentiek alapján az értékelés bemutatja:

- ❖ a település demográfiai mutatóit;
- ❖ az önkormányzat által nyújtott pénzbeli és természetbeni ellátások biztosítására vonatkozó információkat;
- ❖ az önkormányzat által biztosított személyes gondoskodást nyújtó ellátásokat;
- ❖ a felügyeleti szervek, illetve a működést engedélyező szervek ellenőrzésének megállapításait;
- ❖ a jövőre vonatkozó javaslatok, célok meghatározását a Gyvt. előírásai alapján;
- ❖ a bűnmegelőzési program főbb elemeit;
- ❖ a civil szervezetekkel való együttműködés kereteit.

A hivatkozott jogszabályi előírásoknak megfelelően elkészítettük az előírt beszámolót, mely tartalmazza a jegyzői gyámhatóság, valamint a Gyermekjóléti Szolgálat beszámolóját.

Kérjük Tisztelt Képviselő-testületet, hogy a 2014. évi gyermekvédelmi feladatok ellátásáról szóló átfogó értékelést elfogadni szíveskedjenek.

Sajószentpéter, 2015. április 14.

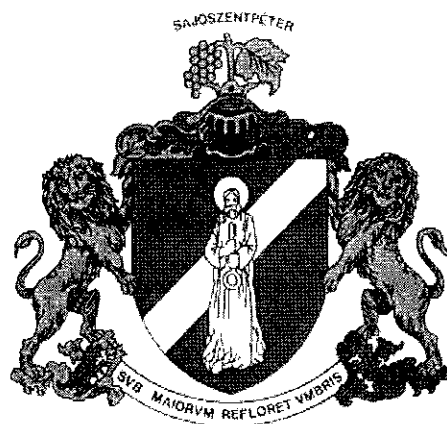
**Sajószentpéter Városi Önkormányzat Képviselő-testületének
.../2015. (IV. 23.) határozata
a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatok ellátásáról szóló beszámoló elfogadásáról**

Sajószentpéter Városi Önkormányzat képviselő-testülete a beszámolót megtárgyalta és az alábbi határozatot hozza:

A képviselő-testület a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatok ellátásáról szóló beszámolót elfogadta.

Felelős: Jegyző
Igazgatási osztályvezető
TSZK vezető

Határidő: azonnal

***BESZÁMOLÓ
SAJÓSZENTPÉTER VÁROSI ÖNKORMÁNYZAT
2014. ÉVI
GYERMEKJÓLÉTI ÉS GYERMEKVÉDELMI FELADATAINAK
ELLÁTÁSÁRÓL***

Tartalomjegyzék

Bevezetés.....	5
1.A gyermekek védelmének rendszere	5
2.Demográfiai adatok	6
A település demográfiai mutatói.....	6
3. Az önkormányzat által nyújtott pénzbeli, természetbeni ellátások biztosítása.....	7
3.1 Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény	7
3.2 Pénzbeli ellátás	11
3.3 Óvodáztatási támogatás	11
3.4 Önkormányzati segély	12
3.5 Gyermekétkeztetés megoldásának módjai, kedvezményben részesülőkre vonatkozó statisztikai adatok.....	13
4.A gyermekjóléti szolgálatról	15
4.1 A gyermekjóléti szolgálat feladata.....	15
4.2 A Sajószentpéteri Gyermekjóléti Szolgálat feladatellátásának jellemzői	15
4.2.1 Tájékoztatás	16
4.2.2 Tanácsadás	16
4.2.3 Válsághelyzetben lévő várandós anya támogatása.....	16
4.2.4 Prevenációs és szabadidős szolgáltatások	16
4.2.5 Hivatalos ügyintézésben való segítségnyújtás	17
4.2.6 Adományok közvetítése	18
4.2.7 A veszélyeztetettséget észlelő- és jelzőrendszer működtetése.....	18
4.2.8 A gyermek veszélyeztetettségének megszüntetése	21
4.2.9 A családjából kiemelt gyermek visszahelyezésének elősegítése – utógondozás	21
4.2.10 Környezettanulmány készítése.....	22
4.3 A Gyermekjóléti Szolgálat 2014. évi szakmai tevékenységének elemző összegzése	24
5. A felügyeleti szervek által gyámhatósági, gyermekvédelmi területen végzett szakmai ellenőrzések..	24
6. A bűnmegelőzési program főbb pontjainak bemutatása, a gyermekkori és a fiatalkori bűnelkövetők és az általuk elkövetett bűncselekmények számának, a bűnelkövetés okainak bemutatása.....	24
6.1 A gyermekkori és a fiatalkori bűnelkövetők és az általuk elkövetett bűncselekmények száma 2014. évben.....	25
6.2 A bűnelkövetés okai.....	25
7. Jövőre vonatkozó javaslatok célok.....	26

Bevezetés

Tisztelt Képviselő-testület!

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban Gyvt.) célja, hogy megállapítsa azokat az alapvető szabályokat, amelyek szerint az állam, a helyi önkormányzatok és a gyermekek védelmét ellátó természetes és jogi személyek, továbbá jogi személyiséggel nem rendelkező más szervezetek meghatározott ellátásokkal és intézkedésekkel segítséget nyújtsanak a gyermekek törvényben foglalt jogainak és érdekeinek érvényesítéséhez, a szülői köteleességek teljesítéséhez, illetve gondoskodjanak a gyermekek veszélyeztetettségének megelőzéséről és megszüntetéséről, a hiányzó szülői gondoskodás pótlásáról, valamint a gyermekvédelmi gondoskodásból kikerült fiatal felnőttek társadalmi beilleszkedéséről.

E célok elérése érdekében a törvény meghatározza a gyermekek alapvető jogai érvényesítésének garanciáit, a gyermekek védelmét biztosító, pénzben és természetben nyújtott, valamint személyes gondoskodást nyújtó alap- és szakellátások egyes formáit, a jogosultság feltételeit, annak megállapítását, az ellátások finanszírozásának elveit és intézményrendszerét, továbbá a gyermekvédelmi gondoskodás egyes formáit, fő szabályait és a gyámügyi igazgatás szervezetét.

A törvény végrehajtását a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi igazgatásról szóló 149/1997. (IX.10.) Korm. rendelet, a gyermekvédelmi és gyámügyi feladat- és hatáskörök ellátásáról, valamint a gyámhatóság szervezetéről és illetékességéről szóló 331/2006. (XII.23.) Korm. rendelet szabályozza.

A Gyvt. szerint a gyermekek védelme a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítésére, veszélyeztetettségének megelőzésére és megszüntetésére, valamint a szülői vagy más hozzátartozói gondoskodásból kikerülő gyermek helyettesítő védelmének biztosítására irányuló tevékenység.

1. A gyermekek védelmének rendszere

A gyermekek védelmét pénzbeli, természetbeni és személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások, illetve gyermekvédelmi szakellátások, valamint jogszabályban meghatározott hatósági intézkedések biztosítják.

Pénzbeli és természetbeni ellátások:

- rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény
- óvodáztatási támogatás
- gyermektartásdíj megelőlegezése
- az otthonteremtési támogatás

Személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekjóléti alapellátások:

- gyermekjóléti szolgáltatás
- gyermekek napközbeni ellátása,
- gyermekek átmeneti gondozása

Személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekvédelmi szakellátások:

- otthont nyújtó ellátás
- utógondozói ellátás
- területi gyermekvédelmi szakszolgáltatás

Gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedések:

- védelembe vétel

- családba fogadás
- ideiglenes hatályú elhelyezés
- nevelésbe vétel
- tartós nevelésbe vétel
- nevelési felügyelet elrendelése
- utógondozás elrendelése
- utógondozói ellátás elrendelése
- megelőző pártfogás elrendelése

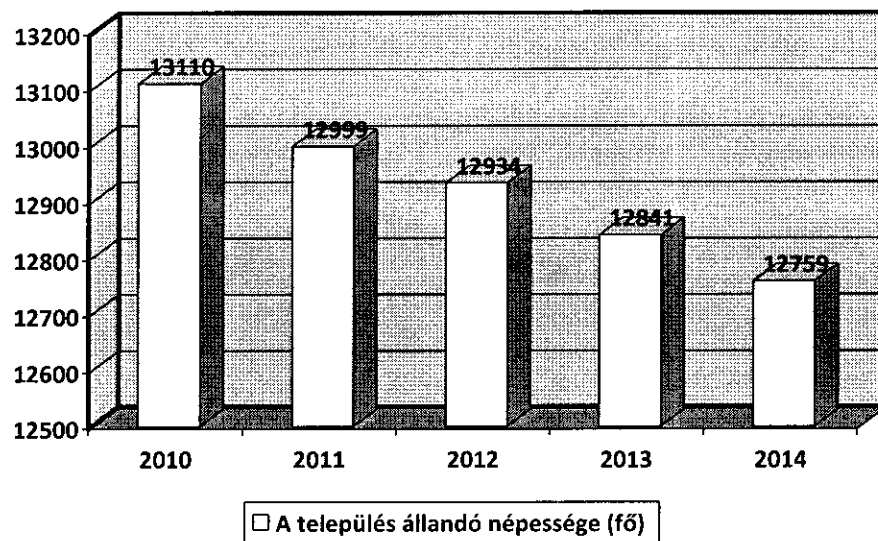
A gyermekvédelmi rendszer része a bíróság által javítóintézeti nevelésre utalt, illetve előzetes letartóztatásba helyezett fiatalok intézeti ellátása. A fiatalok javítóintézeti neveléséről külön törvény rendelkezik.

2013. január 1-jétől a járási hivatalhoz került a jegyzői és a városi gyámhivatali feladat- és hatáskörök jelentős része. A járási hivatal jogosult eljárni egyebek mellett a védelembe vétellel, iskoláztatási támogatás szüneteltetésével, gyermekelhelyezéssel, gyermektartásdíjjal, kiskorú házasságkötésének engedélyezésével, gyámsági, gondnoksági, valamint vagyonkezeléssel kapcsolatos ügyekben.

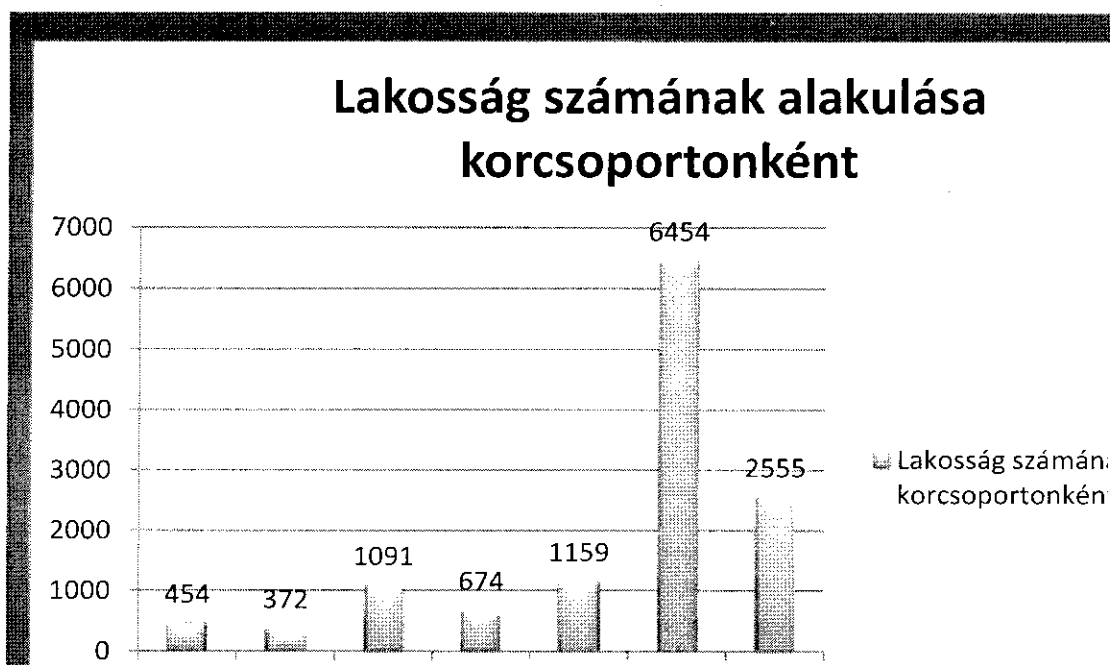
A települési önkormányzat hatáskörében maradtak a szociális és gyermekjóléti szolgáltatások, valamint ellátások.

2. Demográfiai adatok

A település demográfiai mutatói

A város állandó népességének száma 2014. december 31. napján 12.759 fő volt. Az előző évhez viszonyítva a lakosság száma 82 fővel (0.64 %-kal) csökkent.

A fenti adatokból megállapítható, hogy a 0 – 18 éves korosztály száma az állandó népességén belül 2591 fő volt, amely az előző évhez képest szintén csökkenő tendenciát mutat.

3. Az önkormányzat által nyújtott pénzbeli, természetbeni ellátások biztosítása

A jegyzői hatáskörbe tartozó gyámhatósági feladatok értékelését az alábbiakban terjesztjük elő:
Jegyzői hatáskörbe tartozó gyámhatósági feladatokat 1 fő látja el.

Pénzbeli és természetbeni ellátások:

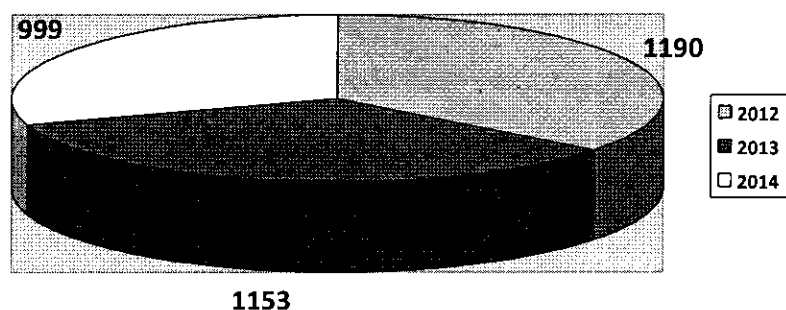
- rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény,
- hátrányos, halmozottan hátrányos helyzet megállapítása,
- pénzbeli ellátás,
- óvodáztatási támogatás,

3.1 Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságot – a Gyvt. szabályainak megfelelően – a jegyző állapítja meg. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapításának célja annak igazolása, hogy a gyermek szociális helyzete alapján jogosult a Gyvt-ben meghatározott gyermekétkeztetés normatív kedvezményének, illetve külön jogszabályban meghatározott egyéb kedvezményeknek (pl. ingyenes tankönyv) az igénybevitelére. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság fennállása esetén évente 2 alkalommal - Erzsébet-utalvány formájában – természetbeni juttatásban részesülnek a jogosultak.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményről elmondható, hogy a településünkön ez a legtöbb család által igénybevett támogatási forma.

Az alábbi grafikonon a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosultak számának alakulását figyelhetjük meg az elmúlt három évben.

Az adatokból jól látható, hogy a támogatásban részesülők száma csökkenést mutat.

Az elmúlt évben rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapítása iránt 1041 személy nyújtott be kérelmet.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapítása iránt előterjesztett kérelmek közül 30 esetben elutasító döntés született. Az elutasítást minden esetben a magasabb jövedelmi viszonyok indokolták. Ezen családokban az egy főre jutó jövedelem összege meghaladta a jogosultsági értékhatárt (az 1997. évi XXXI. tv. 19.§ (2) bekezdését). Az elutasító határozatok ellen jogorvoslati kérelmet nem terjesztettek elő.

2014. december 31. napján összesen 999 gyermek volt jogosult a kedvezményre, melyből 25 nagykorú. (A kedvezményben részesülők száma az előző évihez képest közel 13 %-kal csökkent.)

Akinek a kedvezményre való jogosultsága az elmúlt év augusztus 1-jén és november 1-jén fennállt, természetbeni juttatásban részesült, melynek összege gyermekenként és alkalomként 5800,-Ft volt Erzsébet utalvány formájában. Erre a célra a két alkalommal összesen **12.047.000.-Ft** került kifizetésre. Ez az adat tartalmazza azoknak a nagykorúvá vált gyermekeknek a támogatását is, akik saját jogon részesülnek kedvezményben.

Az egyéb jogosultsági feltételek fennállása esetén a nagykorúvá válása után is jogosult a gyermek a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre, ha

- ❖ nappali oktatás munkarendje szerint tanulmányokat folytat, és 23. életévét nem töltötte be, vagy
- ❖ felsőfokú oktatási intézmény nappali tagozatán tanul és a 25. életévét még nem töltötte be,

feltéve, hogy a nagykorúvá válását megelőző második hónap első napja, valamint a nagykorúvá válását megelőző nap közötti időszakban legalább egy napig rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre volt jogosult.

A kifizetett összeg 100%-ban állami finanszírozású.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság egy főre jutó jövedelem értékhatára 2014. évben:

- ❖ családban nevelkedő gyermek esetén 37.050.-Ft/hó (az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 130 %-a),
- ❖ nagykorúvá vált gyermek, tartósan beteg, illetve súlyos fogyatékos gyermek, vagy a gyermeket egyedül nevelő szülő, illetve más törvényes képviselő gondozása esetén 39.900.-Ft/hó (az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 140 %-a) volt.

A fentiekben ismertetett „klasszikus” kedvezményen kívül a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményhez kötődően kerülhet sor a **hátrányos és a halmozottan hátrányos helyzet** megállapítására a 2013. 09. 01. napjától hatályos szabályozás szerint.

A Gyvt. 67/A. §-a értelmében **hátrányos helyzetű** az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az alábbi körülmények közül **egy fennáll**:

- ❖ a szülő vagy a családbafogadó gyám alacsony iskolai végzettsége, ha a gyermeket együtt nevelő mindkét szülőről, a gyermeket egyedül nevelő szülőről vagy a családbafogadó gyámról – önkéntes nyilatkozata alapján – megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor legfeljebb **alapfokú iskolai végzettséggel** rendelkezik,
- ❖ a szülő vagy a családbafogadó gyám alacsony foglalkoztatottsága, ha a gyermeket nevelő szülők bármelyikéről vagy a családbafogadó gyámról megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor az Szt. 33. §-a szerinti **aktív korúak ellátására jogosult** vagy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésének időpontját megelőző **16 hónapon belül legalább 12 hónapig álláskeresőként nyilvántartott** személy,
- ❖ a gyermek **elégtelen lakókörnyezete, illetve lakáskörülményei**, ha megállapítható, hogy a gyermek a településre vonatkozó integrált városfejlesztési stratégiában (továbbiakban: IVS) szegregátumnak nyilvánított lakókörnyezetben (az IVS alapján településünkön három szegregátum található: Újbánya telep, Belváros rész (Daru, Gyöngyvirág, Csurgai utcák) és a Fecskeszög) vagy félkomfortos, komfort nélküli vagy szükséglakásban, illetve olyan lakáskörülmények között él, ahol korlátozottan biztosítottak az egészséges fejlődéséhez szükséges feltételek.

Halmozottan hátrányos helyzetű

- ❖ az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az (1) bekezdés a)–c) pontjaiban meghatározott körülmények közül **legalább kettő fennáll**,
- ❖ a **nevelésbe vett gyermek**,
- ❖ az **utógondozói ellátásban részesülő és tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló** fiatal felnőtt.

A hátrányos, halmozottan hátrányos helyzet megállapítására irányuló eljárásra a gyermek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsága tekintetében illetékességgel rendelkező települési önkormányzat **jegyzője jár el**. A gyámhatóság a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság elbírálásával egyidejűleg kérelemre – külön döntésben, a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsággal egyező időtartamra – megállapítja a gyermek, nagykorúvá vált gyermek hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetének fennállását. A hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzet fennállásának megállapítása a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapítását követően is kérelmezhető.

A hátrányos, halmozottan hátrányos helyzet fennállásával kapcsolatos **nyilvántartás** vezetése 2013. 09. 01. napjától a jegyző feladata.

A települési önkormányzat jegyzője a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzet fennállását megállapító határozatát, a határozat jogerőre emelkedését követő öt napon belül tájékoztatásul megküldi annak a bölcsődének, nevelési-oktatási vagy felsőoktatási intézménynek, ahol a gyermek bölcsődei ellátásban részesül, vagy amellyel a gyermek (nagykorúvá vált gyermek) óvodai, tanulói vagy hallgatói jogviszonyban áll.

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 95. § (3) bekezdése és a közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény 121. § (1) bekezdés 14. pontja alapján a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, tanulók részére a 2013. augusztus 31-én hatályos rendelkezések szerint biztosított **kedvezményeket, támogatásokat a 2013/2014. nevelési évben, tanévben változatlan feltételek mellett kell nyújtani.**

2014. december 31-én **999 gyermek** részesült rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben. Ebből **407** gyermek részére kezdeményezték a hátrányos helyzet/halmozottan hátrányos helyzet megállapítását. A **407** gyermek közül **40** gyermek esetében hátrányos helyzet, **367** gyermek esetében pedig halmozottan hátrányos helyzet megállapítására került sor.

A hátrányos/halmozottan hátrányos helyzetű gyermekekre vonatkozó 2014. évi adatokat az alábbi táblázat mutatja be:

Megnevezés	Tárgyévi adatok	12.31-én jogosultak	A 12.31-én jogosultak korcsoportonkénti megoszlása				
			0-2 éves	3-5 éves	6-13 éves	14-17 éves	18 -
Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben (Rgyvk) részesülők	1012	999	98	145	439	244	73
Rgyvk-ben részesülőkből HH/HHH megállapítását kérők	419	407	5	49	198	123	32
Megállapított HH száma	40	40	1	4	18	11	6
Megállapított HHH száma	379	367	4	45	180	112	26

A hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek számára a köznevelés területén biztosított kedvezmények, támogatások, illetve jogosultságok:

1. Óvodai fejlesztő program, képesség-kibontakoztató és integrációs felkészítés

A **hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű** gyermekek, tanulók iskolai sikeressége érdekében óvodai fejlesztő programot, valamint képesség-kibontakoztató és integrációs felkészítést (Integrációs Pedagógiai Rendszer) kell szerveznie az óvodának, iskolának. A programokban megvalósuló tevékenységek többek között: együttnevelés, egyéni tanulástámogatás a tanulók számára, a szülőkkel való kapcsolattartás, intézményfejlesztés. A programokról az óvodákban, iskolákban lehet tájékozódni.

2. Arany János Tehetséggondozó Program. Arany János Kollégiumi Program és Arany János Kollégiumi-Szakiskolai Program

Az Arany János Tehetséggondozó Program, az Arany János Kollégiumi Program és az Arany János Kollégiumi-Szakiskolai Program az érettségi megszerzéséhez és a felsőfokú tanulmányok folytatásához szükséges felkészüléshez, a sikeres szakmaszerzéshez nyújt tanulási, szociális, egészségügyi támogatást **hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű,** valamint rászoruló tanulók számára kollégiumi elhelyezéssel. Az Arany János Tehetséggondozó Programnak és az Arany János Kollégiumi Programnak előkészítő évfolyama is van, ezek a programok 5 évesek.

Az Arany János Kollégiumi-Szakiskolai Program 3 éves. A programokban megvalósuló tevékenységek többek között: tehetségsegítés, egyéni fejlesztési és tanulási tervek kialakítása, pályaválasztás segítése, tanulmányi versenyeken, kulturális és sportrendezvényeken való részvétel, szociális hozzájárulás biztosítása. A 8. évfolyamos tanulók pályázat útján jelentkezhetnek a programokba, a pályázatokat az Emberi Erőforrások Minisztériuma jelenteti meg minden év szeptemberében (a programokról tájékozódni lehet az alábbi honlapokon: www.kormanv.hu/ Emberi Erőforrások Minisztériuma/Köznevelésért Felelős Államtitkárság; www.aftp.hu; www.aikp.hu; www.aikszp.hu)

3. Útravaló-MACIKA Ösztöndíj program

A középfokú oktatási intézményekbe történő zökkenőmentes bejutás, a sikeres továbbtanulás számos család számára nehezen biztosítható anyagi kiadásokat követel meg. Ezt kívánja enyhíteni a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű, köztük roma tanulókat célzó Útravaló-MACIKA Ösztöndíj program. A program ösztöndíjat és a tanulást segítő mentori támogatást nyújt a 7-8. osztályos és középiskolás tanulók számára. A programokba történő jelentkezés pályázati úton történik, a 2013/2014. tanév pályázati felhívásai itt találhatóak: <http://www.emet.gov.hu/hiretc/hirek/16/>.

4. Az alapkörű művészetoktatásban való részvétel támogatása

Minden esetben ingyenes a **hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű** tanuló részére az első alapkörű művészetoktatásban való részvétel.

5. A lemorzsolódás megelőzését szolgáló rendelkezések

A **halmozottan hátrányos helyzetű** tanuló esetében a tankötelezettség magántanulóként történő folytatásához az iskola igazgatójának be kell szereznie a gyermekjóléti szolgálat véleményét. Fizetési hátralék miatt a **hátrányos helyzetű** tanuló tanulói jogviszonya, kollégiumi tagsága nem szüntethető meg.

6. Iskolai felvétel

Az oktatási esélyegyenlőség javításának érdekében, ha a településen több általános iskola működik, az általános iskolai körzeteket úgy kell meghatározni, hogy kialakíthatóvá váljon a **halmozottan hátrányos helyzetű** gyermekek egyenletes aránya a nevelési-oktatási intézményekben. Ha az általános iskola a felvételi kötelezettsége teljesítése után további felvételi, átvételi kérelmeket is teljesíteni tud, előnyben kell részesítenie a **halmozottan hátrányos helyzetű gyermekeket, tanulókat**. A középfokú iskola a felvételi vizsgák befejezése után rangsorolja a jelentkezőket, a rangsorolás során az azonos eredményt elérő tanulók közül előnyben kell részesíteni a **halmozottan hátrányos helyzetű tanulót**.

3.2 Pénzbeli ellátás

Pénzbeli ellátásra az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek gyámjával kirendelt hozzátartozó jogosult, aki a gyermek tartására köteles, és nyugellátásban, korhatár előtti ellátásban, szolgálati járandóságban, balettművészeti életjáradékban, átmeneti bányászjáradékban, időskorúak járadékában vagy olyan ellátásban részesül, amely a nyugdíjszerű rendszeres szociális ellátások emeléséről szóló jogszabály hatálya alá tartozik.

Ilyen irányú kérelem benyújtására az elmúlt esztendőben nem került sor.

3.3 Óvodáztatási támogatás

Az óvodáztatási támogatásra való jogosultság megállapításának célja a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek minél korábbi életkorban történő rendszeres óvodába járásának elősegítése.

A települési önkormányzat jegyzője az óvodáztatási támogatásra való jogosultságát - kérelmére - annak a szülőnek vagy családbafogadó gyámnak állapítja meg, akinek gyermeke tekintetében a halmozottan hátrányos helyzet fennállását a jegyző a 67/A. § (3) bekezdésében foglaltak szerint megállapította, és

legkésőbb annak az óvodai nevelési évnél a kezdetéig, amelyben az ötödik életévét betölti, megkezdje az óvodai nevelésben való tényleges részvételt és a kérelem benyújtását megelőző időszakban legalább két hónapon keresztül a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló kormányrendeletben foglaltak szerint rendszeresen jár óvodába. Az óvodáztatási támogatás iránti kérelmet a szülői felügyeletet gyakorló szülő vagy a családbafogadó gyám legfeljebb annak az óvodai nevelési évnél a kezdetéig terjesztheti elő, amely évben a gyermek az ötödik életévét betölti.

A támogatás iránti kérelem a szülő, családbafogadó gyám lakóhelye szerint illetékes települési önkormányzat polgármesteri hivatalánál terjeszthető elő jogszabály alapján rendszeresített formanyomtatványon. Ha az óvodáztatási támogatás jogosultsági feltételei fennállnak, a gyermek után a szülő június és december hónapokban a jogszabályban meghatározott mértékű - első alkalommal 20.000.- Ft, minden további alkalommal 10. 000.-Ft – támogatásban részesül, amennyiben gyermekét rendszeresen járattja óvodába és a gyermek halmozottan hátrányos helyzete fennáll.

2014. év folyamán összesen **tizenhét** gyermek részesült támogatásban, ezek közül **hét** kiskorúnak az előző évben került megállapításra, **tizenegy** kiskorúnak az értékelt időszakban. A **tizenhét** gyermek óvodáztatási támogatására összesen **450.000.-Ft** került kifizetésre.

Ezen támogatás kifizetése 100 %-ban a központi költségvetés keret terhére történik.

Fentiek alapján megállapítható, hogy az óvodáztatási támogatást, mint pénzbeli támogatást továbbra sem vették jelentős számban igénybe, bár az ellátásban részesülők száma enyhe növekedést mutat.

Az előterjesztett kérelmek közül **egy** elutasító döntéssel zárult. Az elutasítás oka az volt, hogy az igazolt és az igazolatlanul mulasztott napok száma együttesen meghaladta a munkanapokra eső óvodai nevelési napok 25%-át.

3.4 Önkormányzati segély

Az önkormányzati segély kialakításával összefüggő törvények módosításáról szóló 2013. évi LXXV. törvény alapján az önkormányzati segély bevezetésére 2014. január 1. napjától került sor. A törvény indokolása szerint az új ellátási forma bevezetésének célja a települési önkormányzatok által adható segélytípusok egységesítése, a szociális ellátórendszer átláthatóbbá tétele, továbbá a nyújtható támogatási formák csökkentése.

Az új szabályozás értelmében önkormányzati segélyben elsősorban azokat a személyeket indokolt részesíteni, akik önmaguk, illetve családjuk létfenntartásáról más módon nem tudnak gondoskodni, vagy alkalmanként jelentkező, nem várt többletkiadásuk (így különösen betegséghez, halálesethez, elemi kár elhárításához, a válsághelyzetben lévő várandós anya gyermekének megtartásához, iskoláztatáshoz, a gyermek fogadásának előkészítéséhez, a nevelésbe vett gyermek családjával való kapcsolattartáshoz, a gyermek családba való visszakerülésének elősegítéséhez kapcsolódó kiadások), vagy a gyermek hátrányos helyzete miatt anyagi segítségre szorulnak.

Fentiekből jól látható, hogy az önkormányzati segély a különböző élethelyzetek meglehetősen széles spektrumát próbálja átfogni.

Önkormányzati segélyben 2014. évben a családok elsősorban akkor részesültek, ha váratlan kiadásuk keletkezett, mint pl.: gyógyszer kiváltása, kórházi kezeléssel kapcsolatban felmerült kiadás - tisztálkodási eszközök vásárlása, utazási költség, stb. -, gyermek részére szemüveg kiváltása, csecsemő részére tápszer vásárlása, vagy tanévkezdéskor tanfelszerelés vásárlása, amelyet saját anyagi erőből nem tudtak biztosítani. Az év folyamán több alkalommal kértek anyagi segítséget olyan szülők, akik átmeneti nevelésben lévő gyermekükkel kívántak kapcsolatot tartani.

Önkormányzati segély ügyben a döntési jogkört a Köznevelési, Kulturális, Szociális és Egészségügyi Bizottság, 2014. október hónaptól pedig a Szociális, Kulturális, Sport és Köznevelési Bizottság

gyakorolta. A kérelmek elbírálásánál a bizottság családonként, a rászorultság figyelembevételével, és a gyermekek érdekét mindenek fölé helyezve hozta meg döntéseit.

A Bizottság általában két hetente ülésezett, az ügyben előterjesztett kérelmek elbírálására a benyújtást követő bizottsági ülésen kerül sor.

Önkormányzati segélyben részesülő családok száma a támogatási alkalmak szerinti megoszlásban:

Egy alkalommal	Két alkalommal	Három alkalommal	Összesen
297	63	27	387

Erre a jogcímre előirányzott keretből összesen 3.184.000.-Ft került felhasználásra. A felhasznált összeget az önkormányzat 100 %-ban saját forrásból biztosította.

Az értékelt időszakban **tizennégy** önkormányzati segély megállapítása iránti kérelem elutasításra került.

Az elutasítás okai:

- ❖ 10 esetben az egy főre jutó jövedelem meghaladta a helyi rendeletben meghatározott értékhatárt.
- ❖ 4 esetben a rendkívüli élethelyzet nem nyert bizonyítást.

3.5 Gyermekekétkeztetés megoldásának módjai, kedvezményben részesülőkre vonatkozó statisztikai adatok

Városunkban a gyermekétkeztetés intézményes keretek között történik.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság alapján 2014. évben lehetővé vált a családok számára a bölcsődei, óvodai nevelésben részesülő gyermekek és általános iskola 1-8 évfolyamán tanulók esetében az ingyenes étkezés igénybe vétele. A középfokú oktatási intézmények diákjai 50 %-os térítési díjkedvezményre voltak jogosultak.

Településünkön a Központi Általános Iskola két tagiskolával, a Központi Napközi Otthonos óvoda két tagóvodával működött.

Óvodában, bölcsődében és az iskolában szervezett kedvezményes étkeztetésben részesülők számának alakulása

INTÉZMÉNY	ADAG 100%- OT FIZETŐ	ADAG 50%-OS T.BETEG	ADAG 50%-OS 3 GY.	ADAG 50%-OS ÖSSZ.	ADAG INGYE- NES	ÖSSZ. ADAG	ÁTLAG LÉTSZ. 100%-OT FIZETŐ	ÁTLAG LÉTSZ. 50%-OS T.BETEG	ÁTLAG LÉTSZ. 50%-OS 3 GY.	ÁTLAG LÉTSZ. 50%-OS ÖSSZ.	ÁTLAG LÉTSZ. INGYENE S	ÖSSZ. ÁTLAG LÉTSZ.
MÓRA Ú.TAGÓVODA	2 313	11	501	512	13 700	16 525	10,51	0,05	2,28	2,33	62,27	75,11
HARICA Ú.ÓVODA	8 530	997	401	1 398	6 423	16 351	38,77	4,53	1,82	6,35	29,20	74,32
SEMMELWEIS Ú.TAGÓVODA	6 791	304	1 161	1 465	11 321	19 577	30,87	1,38	5,28	6,66	51,46	88,99
SKNÓ ÖSSZ:	17 634	1 312	2 063	3 375	31 444	52 453	80,15	5,96	9,38	15,34	142,93	238,42

INTÉZMÉNY	ADAG 100%- OT FIZETŐ	ADAG 50%-OS T.BETEG	ADAG 50%-OS 3 GY.	ADAG 50%-OS ÖSSZ.	ADAG INGYE- NES	ÖSSZ. ADAG	ÁTLAG LÉTSZ. 100%-OT FIZETŐ	ÁTLAG LÉTSZ. 50%-OS T.BETEG	ÁTLAG LÉTSZ. 50%-OS 3 GY.	ÁTLAG LÉTSZ. 50%-OS ÖSSZ.	ÁTLAG LÉTSZ. INGYENES	ÖSSZ. ÁTLAG LÉTSZ.
Bölcsőde	3325	63	210	273	1334	4932	13,25	0,25	0,84	1,09	5,31	19,65

INTÉZMÉNY	ADAG 100%-OT FIZETŐ	ADAG 50%-OS T.BETEG	ADAG 50%-OS 3 GY.	ADAG 50%-OS ÖSSZ.	ADAG INGYE- NES	ÖSSZ. ADAG	ÁTLAG LÉTSZ. 100%-OT	ÁTLAG LÉTSZ. 50%-OS	ÁTLAG LÉTSZ. 50%-OS	ÁTLAG LÉTSZ. 50%-OS	ÁTLAG LÉTSZ. INGYENES	ÖSSZ. ÁTLAG LÉTSZ.
KOSSUTH L. ÁLT. ISKOLA	13 408	2 687	4 163	6 850	34 457	54 715	72,48	14,52	22,50	37,03	186,25	295,76
HUNYADI M. TAGISKOLA	3 212	156	1 003	1 159	20 235	24 606	17,36	0,84	5,42	6,26	109,38	133,01
MORA F. TAGISKOLA	406	313	577	890	27 540	28 836	2,19	1,69	3,12	4,81	140,91	147,31
SKÁI ÖSSZ.:	17 026	3 156	5 743	8 899	82 232	108 157	92,03	17,06	31,04	48,10	444,50	584,63

megjegyzés: Városgondnokság könyvelési csoport nyilvántartása alapján.

2014. évi szociális nyári gyermekétkeztetés elszámolása, a feladat leírása

A 2014. évi nyári gyermekétkeztetés a 20/2014. (III.20.) EMMI rendelet, a gyermekek napközbeni ellátásáról szóló 1/2011. (I.24.) önkormányzati rendelet és a 2014. évi szociális nyári gyermekétkeztetés biztosításáról szóló 83/2014. (IV.30.) önkormányzati határozatban foglaltak szerint került végrehajtásra. Az önkormányzat 2014. évben 400 fős keretszámmal rendelkezett a 2014. június 30 - 2014. augusztus 29. közötti 44 munkanap folyamán megvalósított szociális nyári gyermekétkeztetés során.

A Képviselő-testület Köznevelési, Kulturális, Szociális és Egészségügyi Bizottsága 449 gyermek részére állapította meg a szociális nyári gyermekétkeztetésre való jogosultságot.

A jogosultak nem vették minden esetben igénybe az étkeztést, továbbá a kérelmezők a jogosultsági feltételeknek sem feleltek meg minden esetben az ellátás teljes időtartamára.

A jogosultak a lehetséges 17 600 étkeztetési naphoz 17 328 étkeztetési napot vettek igénybe, mely átlagosan 394 gyermek ellátásának biztosítását jelentette. A keretszám és az állami támogatás kihasználtsága 98%-os volt.

A napi egyszeri meleg ebédet ebédjegy ellenében a Sajószentpéteri Köznevelési Nonprofit Kft. (3770 Sajószentpéter, Petőfi u.2.) által működtetett Kristály Étterem főzőkonyhája biztosította a rászorultak részére.

Az Intézményirányító és Szervezési Osztály az Igazgatási Osztály és a köznevelési intézmények segítségével szervezte meg a 2014. évi szociális nyári gyermekétkeztetést.

Az állami támogatás elszámolásának alapját képező nyilvántartás vezetéséről az Intézményirányító és Szervezési Osztály gondoskodott.

Az ellátást szolgáló állami támogatás elszámolása a Pénzügyi és Vagyongazdálkodási Osztállyal egyeztetett módon történt meg.

4. A gyermekjóléti szolgáltatásról

A gyermekjóléti szolgáltatás a Gyvt. és rendeletei által szabályozott, a gyermekek érdekeit, jogait védő, személyes szociális szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja

- ❖ a gyermekek testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődésének, jóllétének, családban történő nevelkedésének elősegítését,
- ❖ veszélyeztetettségének megelőzését, illetve megszüntetését,
- ❖ a családjából kiemelt gyermek családba történő visszahelyezését.

A gyermekjóléti szolgálat, a gyermekvédelmi észlelő- és jelzőrendszerrel szoros együttműködésben szervezési, szolgáltatási és gondozási feladatokat lát el.

A szolgálat által nyújtott ellátások, szolgáltatások igénybevétele térítésmentes, és az esetek nagy részében önkéntes, csak fokozott veszélyeztetettség esetén kötelezi a gyámhivatal a gyermekeket és a szülőket kötelezettségeik teljesítésére.

4.1 A gyermekjóléti szolgálat feladatai

- ❖ A településen élő gyermekek szociális helyzetének és veszélyeztetettségének figyelemmel kísérése, a veszélyeztetettség kiszűrése.
- ❖ A veszélyeztetettséget észlelő és jelzőrendszer működtetése, illetve a nevelési-oktatási intézmények gyermekvédelmi feladatellátásának segítése.
- ❖ A veszélyeztetettséget előidéző okok feltárása, a konkrét probléma meghatározása.
- ❖ Megállapodás az alapellátás keretében önként vállalt együttműködésre, javaslat készítése védelembe vételre, vagy szükség esetén családból történő kiemelésre.
- ❖ Családgondozással a gyermek veszélyeztetettségének megszüntetése:
 - Családi konfliktusok megoldásának elősegítése a család működési zavarainak helyreállítása, életvezetési tanácsok adása.
 - Családtervezési, pszichológiai, nevelési, egészségügyi, a káros szenvedélyek megelőzését célzó tanácsadás megtartása, vagy az ezekhez való hozzájutás megszervezése.
 - Tájékoztatás a törvényi és a helyi rendeletben leszabályozott szociális ellátások igénybevételeinek lehetőségeiről.
 - A családjából kiemelt gyermek sikeres visszahelyezésének érdekében folyamatos családgondozás biztosítása, a szülők felkészítése a gyermek visszafogadására, valamint együttműködés a gyermekvédelmi szakellátás intézményeivel.
 - Utógondozás biztosítása a gyermek családjába történő visszahelyezését követően.
- ❖ Szociális válsághelyzetben lévő várandós anya támogatása, segítése, megfelelő tanácsokkal való ellátása.
- ❖ Prevenációs és szabadidős programok szervezése.
- ❖ Hivatalos ügyek intézése.
- ❖ Felkérésre környezettanulmány készítése.
- ❖ A gyermekjóléti szolgálat adminisztrációs feladatainak ellátása.

4.2 A feladatellátás főbb jellemzői

4.2.1 Tájékoztatás

A korábbi évekhez hasonlóan 2014-ben is folyamatosan tájékoztattuk a település lakosságát és a klienseket **plakátok, szórólapok, kiadványok** segítségével a Szolgáltatnál igénybe vehető szolgáltatásokról, valamint más szolgáltatások igénybevételének lehetőségéről.

Ezen belül például:

- ❖ a betegjogi, az ellátott jogi és a gyermekjogi képviselő fogadóóráiról, elérhetőségéről,
- ❖ a fiatalok és felnőtt pártfogó felügyelők fogadóóráinak rendjéről,
- ❖ jogi segítségnyújtás igénybevételének lehetőségeiről (pl.: „Nép ügyvédje” Jogi Segítségnyújtó Szolgálat, Igazságügyi Hivatal Áldozatsegítő Szolgálat),
- ❖ a NANE (Nők a Nőkért Együtt az Erőszak Ellen) Egyesület által működtetett segélyvonaláról,
- ❖ az Országos Kríziskezelő és Információs Telefonszolgálat ingyenes segélyvonaláról,
- ❖ különböző segélyvonalakról, segélytelefonszámokról (pl.: Kék Vonal Gyermek és Ifjúsági Telefonszolgálat, áldozatsegítő vonal bűncselekmény áldozatainak, stb.),
- ❖ a Sajószentpéteri Egységes Pedagógiai Szakszolgálat tevékenységéről és elérhetőségéről,
- ❖ családterápiás, párterápiás szolgáltatás igénybevételének lehetőségéről.
- ❖ Családok átmeneti otthonába történő bekerülés módjáról, lehetőségeiről.

A lakosság tájékoztatása céljából a gyermek- és ifjúságvédelmi felelősök segítségét is igénybevevük, hirdetéseinket a helyi televízió is sugározta.

4.2.2 Tanácsadás

A Gyermekjóléti Szolgálat családgyógyozói munkavégzésük során az **információnyújtás** – 2014-ben **2750 alkalommal** - mellett folyamatosan segítettek a klienseket szakmai ismereteket igénylő tanácsokkal. Általánosak voltak az életvezetési, a gyermeknevelési problémák, melyek párosulva a munkanélküliség, közműdíjak felhalmozódása miatti anyagi ellehetetlenüléssel, súlyos krízishelyzeteket idéztek elő. Ezeket a hirtelen kialakult, azonnali döntést, intézkedést megkövetelő veszélyhelyzeteket nehezítették a szenvedélybetegségből – főleg alkohol és kábítószerfüggés – és pszichiátriai megbetegedésekből adódó váratlan, olykor agresszív megnyilvánulások. Mindezek összetett problémamegoldó készséget követeltek meg a családgyógyozóktól, egészségügyi, jogi, pszichológiai, nevelési tanácsadást egyaránt szükségessé tettek. 2014-ben **2195 alkalommal került sor tanácsadásra** Szolgáltatunknál, illetve **146 gyermek** esetében került sor **egyszeri tanácsadásra** olyan módon, hogy a gyermek további gyógyozása szükségtelen volt.

4.2.3 Válsághelyzetben lévő várandós anya támogatása

Az elmúlt évben **három esetben** került sor – a Védőnői Szolgálattól kapott jelzés kapcsán, a védőnővel közösen dolgozva – válsághelyzetben lévő várandós anya gyógyozására, támogatására. Az anya terhessége tényét nem megfelelően kezelte, a védőnővel nem, vagy csak nagyon kis mértékben tartott kapcsolatot, tanácsait, útmutatásait nem tartotta be, súlyosan veszélyeztette saját és születendő gyermeke egészségét. A területileg illetékes családgyógyozó személyes segítő kapcsolat keretén belül gyógyoskodott az anyát és a magzatot ért káros hatások megszüntetéséről, a gyermek születését követően a szükséges elhelyezésről, a család további gyógyozásáról.

4.2.4 Prevenziós és szabadidős szolgáltatások

A jelzőrendszer tagjai 2014-ben is prevenziós programok szervezésével igyekeztek a veszélyeztetettséget kiváltó okokat megelőzni:

Intézményünkben különösen nagy hangsúlyt kap a bűnmegelőzés, a preventív tevékenység.

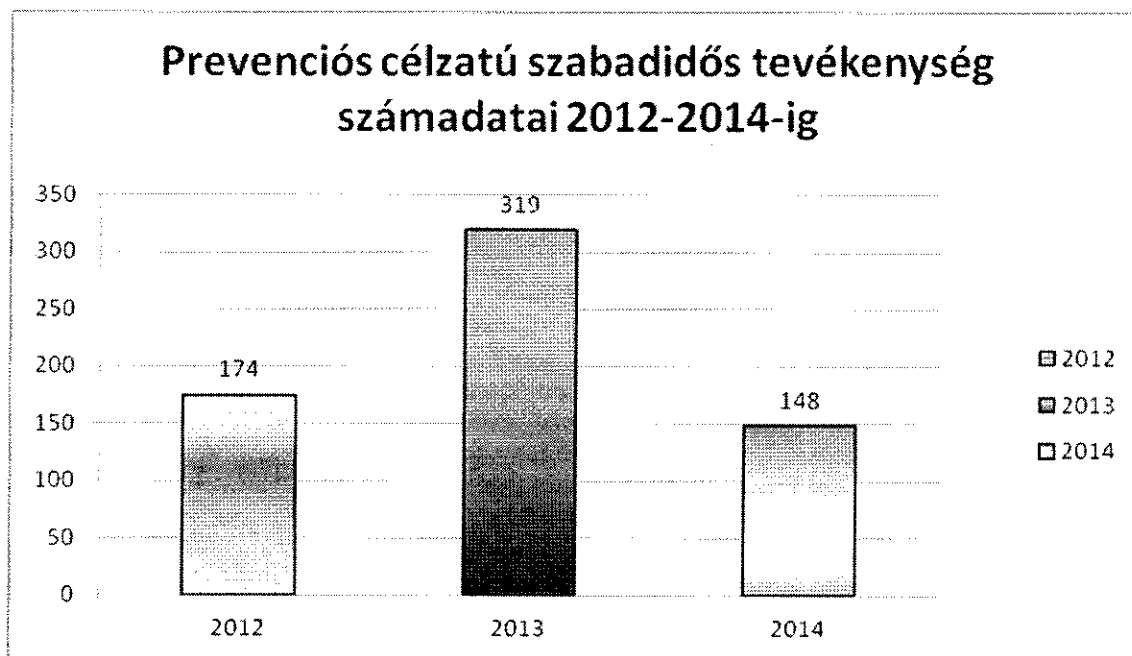
Az iskolarendőrrel családgyógyozóink napi rendszeres kapcsolatban vannak.

A „Csellengő” program keretében a Gyermekjóléti Szolgálat munkatársai az iskolarendőrökkel a 2014-es évben **hat** alkalommal ellenőrzést tartottak a városban a tankötelezettségi törvényt megszegő gyermekek kiszűrésére.

A tanítási szünetekben, prevenciós jelleggel, a szabadidő hasznos eltöltése kapcsán játszóházat és kézműves foglalkozást tartottak a Gyermekjóléti Szolgálat családgyógyozói.

2014-ben a foglalkozásokon összesen **148** gyermek vett részt.

Az összehasonlító diagram számaadataiból is kitűnik, hogy ez az adat jelentősen kevesebb az elmúlt évekhez képest. Ez egyrészt a személyi változásokkal, másrészt a gyógyozási tevékenység intenzitásának növekedésével, valamint a családgyógyozók leterheltségével magyarázható.

A szabadidős programok mellett egész évben biztosítottunk **korrepetálási lehetőséget** a tanulmányaikban nehezen haladó, rosszul teljesítő diákoknak, magántanulóknak. Az év folyamán ezt a szolgáltatásunkat **egy gyermek** vette igénybe **3 alkalommal**.

A 2013/2014-es tanévben, az általános iskolák tanítási rendjében történt változások miatt (délután folyamatos nehézséget jelent a családgyógyozóknak a 2013/2014-es tanévtől kezdődően a tanulószobás oktatási rendszerhez való igazodás, ami bizonyos esetekben lehetetlenné teszi a gyermekek esetében a kötelező tanórai foglalkozások utáni találkozást. Áthidaló megoldás a tanszobáról való kikérés vagy a munkaidőn túli családlátogatás. Mint a statisztikai adatokból is kitűnt a szolgáltatásnál történő korrepetálás igénybevétele ebből az okból kifolyólag jelentősen lecsökkent.

4.2.5 Hivatalos ügyintézésben való segítségnyújtás

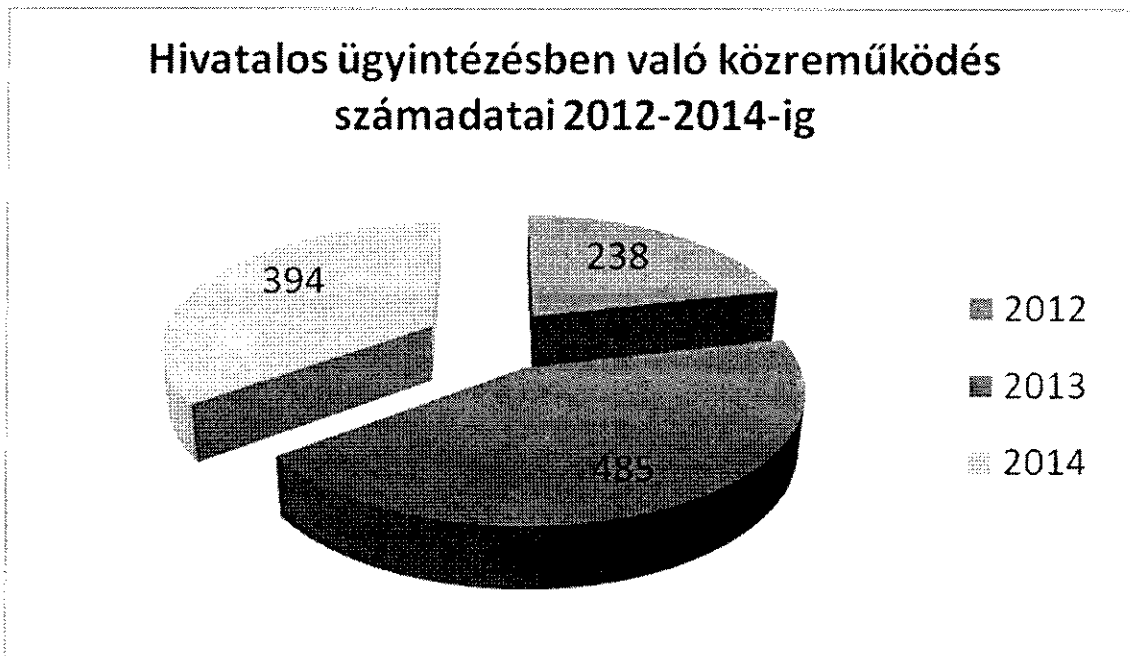
2014-ben hivatalos ügyek intézése kapcsán **394 esetben** fordultak hozzánk a kliensek segítségért.

Leggyakoribb problémát a közüzemi számlák díj hátralékának rendezése, szabálysértések elkövetéséből adódó büntetések fizetési képtelensége, a gyerekek után folyósított, illetve saját jogon igénybe vehető szociális juttatások intézésének nehézsége jelentette.

Ezeknek a megszüntetése érdekében több esetben foglalmaztunk részletfizetési kérelmet, bírósági keresetet, illetve segítettünk családtámogatási ellátások, adó- és TAJ kártya igénylésében. Számos esetben

működtünk közre telefonon történő ügyintézésben, mely klienseink számára olykor áthidalhatatlan nehézséget jelent.

A hivatalos ügyintézésben történő segítségnyújtás számadata az utóbbi évek tekintetében folyamatosan emelkedett, azonban az elmúlt évben csökkent.

4.2.6 Adományok közvetítése

Az elmúlt évek során a lakosság körében egyre ismertebbé vált, hogy a Gyermekjóléti Szolgálat ruha, bútor, játék és egyéb használati tárgy adományokat fogad, melynek következtében több, és alkalmanként nagyobb mennyiségű felajánlás érkezett. Az adományok fogadása folyamatos volt, melyeket a Családsegítő Szolgálat munkatársaival közösen, meghatározott napon és adminisztrációval közvetítettünk a Szolgálatot felkereső, és erre igényt tartó klienseknek (2014-ben **237** esetben juttatott adományt a Gyermekjóléti Szolgálat a gondozott családjainak).

Az év végén, Karácsony előtt Szolgálatunk nagy volumenű adománygyűjtést szervezett, melyet a helyi televízióban, illetve kiragasztott plakátokon keresztül hirdettünk meg.

Az összegyűlt nagy mennyiségű adományokat (ruhaneműk, takarók, tartós élelmiszerek, játékok) a családgondozók személyes megkeresés, családlátogatás során adták át a rászoruló gyermekeknek, szülőknek.

4.2.7 A veszélyeztetettséget észlelő- és jelzőrendszer működtetése

A 15/1998. (IV.30.) NM rendelet értelmében „a gyermekjóléti szolgáltatás olyan észlelő- és jelzőrendszert működtet, amely lehetővé teszi a gyermekeket általában veszélyeztető okok feltárását, valamint az egyes gyermek veszélyeztetettségének időben történő felismerését.

A Gyvt. 17.§-a meghatározza a jelzőrendszer tagjait, amely intézmények illetve személyek kötelesek:

- ❖ **jelzéssel élni a gyermek veszélyeztetettsége esetén a gyermekjóléti szolgálatnál;**
- ❖ **hatósági eljárást kezdeményezni** a gyermek bántalmazása, súlyos elhanyagolása, vagy egyéb súlyos veszélyeztető ok fennállása, valamint a gyermek önmaga által előidézett súlyos veszélyeztető magatartása esetén.

A jelzőrendszer tagjai kötelesek egymással együttműködni és egymást kölcsönösen tájékoztatni.

Sajószentpéteren az észlelő- és jelzőrendszer tagjai:

- ❖ a családsegítő szolgálat,
- ❖ az egészségügyi szolgáltatók, különösen a gyermekorvosok, védőnők,
- ❖ a köznevelési- és oktatási intézmények (bölcsőde, óvoda, iskola, pedagógiai szakszolgálat),
- ❖ a rendőrség,
- ❖ a pártfogó felügyelő.

A Gyermekjóléti Szolgálat az előző évekhez hasonlóan 2014-ben is koordinálta és működtette a település észlelő- és jelzőrendszerét a rendszeresen megtartott szakmaközi megbeszélések lebonyolításától kezdve az esetmegbeszélőkön keresztül a személyes napi szintű találkozásokig, konzultációkig.

2014-ben három szakmaközi megbeszélést tartott Szolgálatunk, melynek témái voltak:

- ❖ Az oktatási-nevelési intézmények tanév illetve félévkezdéssel/zárással kapcsolatos nehézségei, aktualitásai.
- ❖ A tankötelezettség megszegésének következményei, tennivalói.
- ❖ Az óvodáztatással kapcsolatos törvényi változások ismertetése.
- ❖ A pszichológiai vizsgálat elvégzéséhez szükséges adminisztrációs teendők.
- ❖ A külföldre távozó és onnan visszatérő gyermekes családokkal kapcsolatos feladatok.
- ❖ A rendőrséggel végzett közös munkafeladatok, valamint a szabálysértésekkel kapcsolatos változások.
- ❖ A tanítás rendjében történt változások.
- ❖ Az egyes intézmények szervezeti felépítésében, kollektívájában, státuszaiban, működésében történő változások megbeszélése.

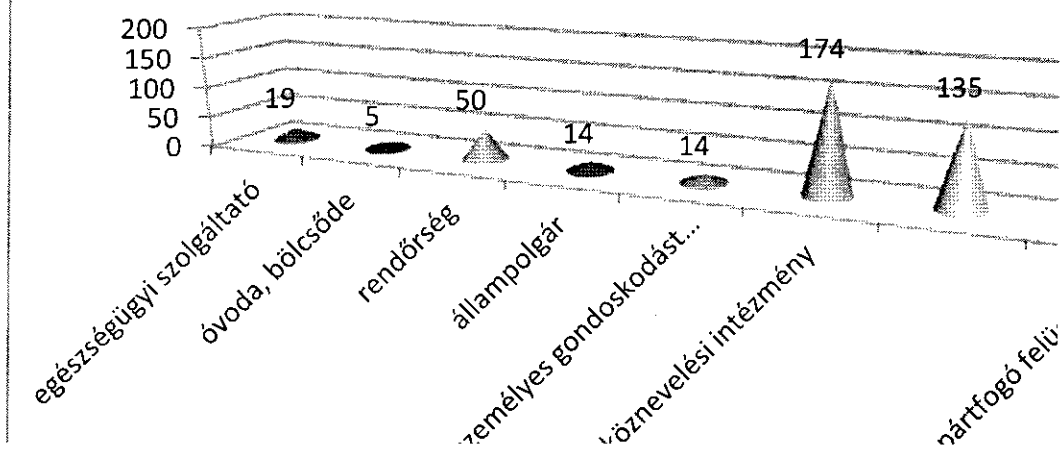
2014. november 27-én a Gyermekjóléti Szolgálat „Együttműködés a Gyermekvédelemben” elnevezésű szakmai tanácskozást tartott az észlelő- és jelzőrendszer tagjainak, és az érdeklődő szülőknek.

A program keretében Dudás Péter alezredes- a B-A-Z Megyei Rendőr-főkapitányság Bűnmegelőzési Osztályvezetője „Együttműködés lehetőségei a gyermekvédelemben”, Babály Mihály alezredes a Kazincbarcikai Rendőrkapitányság Drog Prevenációs Összekötője „A szülők, a családok a rendőrség kiemelt partnerei a kábítószer bűnözés megelőzésében”, és

Juhászné Czeglédi Tünde a Miskolci Drogambulancia vezetője „Kezelési lehetőségek a szenvedélybetegek körében” címmel tartott előadást.

A rendezvényen nagyon sok érdeklődő szakember, szülő vett részt. Az előadások után megállapításra került, hogy az azokon elhangzottak nagy segítséget jelentenek a mindennapi munkánk során.

A jelzőrendszer által küldött jelzések száma 2014-ben

Az elmúlt évek tapasztalata alapján elmondható, hogy Sajószentpéteren a gyermekvédelmi észlelő- és jelzőrendszer a törvényi előírásoknak megfelelően, jól működik. A jelzőrendszer tagjai rendszeresen írásban jeleznek a Szolgálat felé, ha veszélyeztetettséget kiváltó okokat tapasztalnak.

Az előző év során problémaként jelentkezett, hogy a 2013/2014-es tanévtől kezdődően az iskolai ifjúságvédelmi felelősök státuszát a törvény nem tette kötelezővé, ezáltal azok több intézményben megszüntetésre kerültek. Ezért a családgondozók az osztályfőnökökkel kerültek gyakrabban kapcsolatba, ami tanrendi elfoglaltságaik miatt többször nehézkes volt. Pozitív változás azonban, hogy az új gyakorlat mára zökkenőmentessé tette a közös munkát.

A környezeti tényezők, a nem megfelelő anyagi, szociális helyzet mellett 2014-ben is komoly problémát jelentett a szülői együttműködés hiánya, a gyermekek elhanyagolása, a családon belüli erőszak. Fő problémaként azonban a gyermekek magatartásából adódó veszélyeztetettséget lehet leginkább kiemelni, hiszen egyre több gyermek deviáns viselkedést tanúsított. (Bűncselekmény elkövetése, bűnismétlés, drogfogyasztás, terjesztés).

A tankötelezettségi törvény megszegése 2014-ben szintén sok gyermek szolgálatunknál történő ellátásba vételét eredményezte, ami rendszeres családgondozást tett szükségessé.

A törvényi szabályozásnak megfelelően az igazolatlan mulasztások esetében a hatóság a családi pótlék folyósítását felfüggesztette. Mindezek mellett azonban továbbra is magas volt az iskolai hiányzások miatti jelzések száma, hiszen a jelzőrendszer tagjaitól a legtöbb jelzés 2014-ben is ezzel kapcsolatosan érkezett.

A tankötelezettségi korhatár 16 évre történő leszállításával több fiatal befejezte tanulmányait, és nem törekszik szakmaszerzésre. Ez vezet a céltalansághoz, a jövőkép nélküliséghez, különösen azoknál a fiataloknál, akik halmozottan hátrányos helyzetűek és a családi szocializáció során – a szülők aluliskolázottságából, munkanélküliségéből adódóan – nem kaptak mintát életpálya kialakításához.

4.2.8 A gyermek veszélyeztetettségének megszüntetése

A veszélyeztető körülmények elhárítása, a kialakult veszélyeztettség megszüntetése érdekében a Szolgálat családgyógyozói személyes segítő kapcsolat keretében gyogyozási tevékenységet folytattak. Ennek során a szociális munka eszközeit felhasználva, abban nyújtottak segítséget a családoknak, hogy képessé váljanak a gyermek egészséges-, testi-, értelmi-, érzelmi, erkölcsi fejlődéséhez szükséges feltételek biztosítására. Segítségét nyújtottak a szülőknek - szükség szerint új, hatékonyabb nevelési módszerek bevezetésével - a nevelési-, gyogyozási feladataik ellátásához, a családban jelentkező működési zavarok megoldásához. Lehetőség és igény szerint kezdeményezték a szociális alapszolgáltatások keretében nyújtott gyogyoskodás igénybevételét.

2014-ben a leggyakoribb veszélyeztetettséget kiváltó okok az alábbi tényezők voltak:

- ❖ nem megfelelő szociális környezet, munkanélküliségből, alacsony jövedelmekből adódó közüzemi díjhátralékok, megélhetési nehézségek, szülők alkohol-, deviancia problémái
- ❖ ingerszegény családi környezet, higiéniaával kapcsolatos hiányosság
- ❖ szocializációs problémák
- ❖ gyermeknevelési problémák, a gyermek testi és érzelmi elhanyagolása
- ❖ védőoltások és előírt szakorvosi vizsgálatok szűrővizsgálatok késése, elmaradása
- ❖ csecsemőknél tapasztalt táplálási hibák
- ❖ korai gyermekvállalás
- ❖ tankötelezettségi törvény megszegése, igazolt mulasztások magas száma
- ❖ szülői érdektelenségből adódóan iskolai felszerelés és házi feladat hiánya
- ❖ házirend megsértése
- ❖ társakkal szembeni fokozódó agresszió, magatartási problémák
- ❖ külföldről hazatérő tanulók beilleszkedési nehézségei
- ❖ deviáns viselkedés (bűncselekmények elkövetése, a kábító hatású anyagok használata, terjesztése, dohányzás)

Szolgálatunk családgyógyozói 2014-ben alapellátás keretében **150** családból **248** gyermeket gyogyoztak.

A problémák feltárása, megszüntetése érdekében a munka során folyamatosan mérlegelni kellett, hogy a kialakult veszélyeztetettség megszüntethető-e az önként igénybe vehető alapellátással, vagy hatósági intézkedés kezdeményezésére van szükség.

Amennyiben a veszélyeztetettséget nem sikerült megszüntetni, és az alapellátás eredménytelen maradt, a családgyógyozó az összes körülmény mérlegelése után javaslatot tett

- ❖ a gyermek védelembe vételére, vagy
- ❖ a gyermek ideiglenes hatályú elhelyezésére, átmeneti nevelésbe vételére.

A javaslatban a családgyógyozó feltárta

- ❖ a gyermeket veszélyeztető körülményeket, a helyzet kialakulásának okait
- ❖ a család szociális és anyagi helyzetét
- ❖ a szülők nevelési tevékenységét
- ❖ a szülő-gyermek együttműködési készségét
- ❖ részletezte az alapellátás során végzett gyogyozási-nevelési munkát, a biztosított szolgáltatásokat, az eredménytelenség okát

2014-ben **19** családból **33** gyermek állt védelembe vétel alatt.

A védelembe vételt követően a családgyógyozó a szülővel és a gyermekkel közösen egyéni gyogyozási-nevelési tervet készített a gyermek veszélyeztetettségének megszüntetése érdekében. A tervben rögzítésre kerültek a kiváltó okok, a megoldáshoz vezető feladatok személyre szabottan (szülők, gyermek,

családgondozó). Annak betartását a családgondozó a törvényi előírásoknak megfelelően rendszeresen ellenőrizte. Problémaként jelentkezett a szülői és a gyermeki kötelességtudat hiánya, a nem megfelelő motiváltság, ami megnehezítette a rögzített feladatok megvalósítását.

Amennyiben a veszélyeztetettséget hatósági kötelezéssel sem lehetett megszüntetni, a gyámhivatal azt felülvizsgálta és megtette a szükséges gyermekvédelmi intézkedést.

2014-ben **4 családból 7 gyermek** ideiglenes hatályú elhelyezését rendelte el a gyámhivatal és **19 családból 42** gyermek nevelkedett a szakellátás keretei között.

4.2.9 A családjából kiemelt gyermek visszahelyezésének elősegítése – utógondozás

A Szolgálat családgondozói a szakellátásban dolgozó kollégákkal együttműködve rendszeres kapcsolatot tartottak fenn a családjukból kikerült gyermekek vérszerinti szüleivel, támogatták őket a nevelésbe vétel megszüntetéséhez szükséges feltételek megvalósításában, a gyermekkel való kapcsolattartásban.

Szolgálatunk a gyámhivatalok által szabályozott napokon és időpontokban 3, nevelőszülőnél élő, nevelésben lévő gyermek esetében biztosította a helyet a vérszerinti szülőknek gyermekeikkel való kapcsolattartásra. 3 gyermek esetében 2 alkalommal vett részt családgondozó elhelyezési értekezleten, ahol a gyermek további gondozási helyéről döntöttek, 3 gyermek esetében került sor az év folyamán az átmeneti nevelés felülvizsgálatára, egy gyermeket a gyámhivatal örökbe adhatónak nyilvánított.

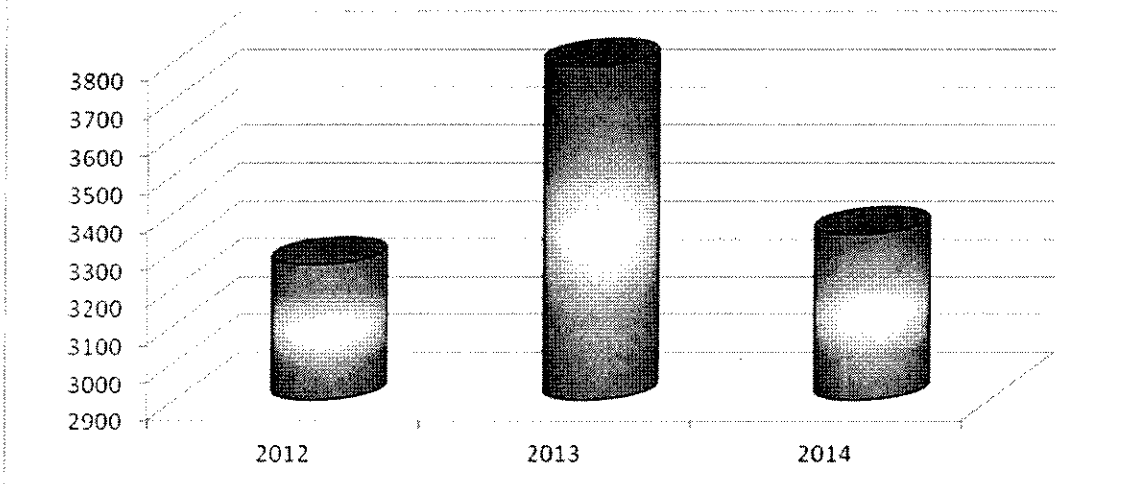
A gyermekvédelmi munkában a szülők motiválatlansága, rossz szociális, anyagi helyzete, deprivált, marginális társadalmi státusza, életvezetése miatt ritkán fordul elő, hogy az nevelésben lévő gyermeket a gyámhivatal visszahelyezi a családjába. Amennyiben ez mégis megtörténik, a hivatal egy évre a Szolgálat munkatársát rendeli ki utógondozónak. 2014-ben **utógondozói feladatot 2 családból 2 gyermek esetében láttak el** a Szolgálat munkatársai. Az utógondozói munka fontos része a szülő-gyermek kapcsolat normalizálása, a gyermek családjába történő visszailleszkedésének, tanulmányai folytatásának, vagy szükség esetén az iskolai végzettségének megfelelő munkahely keresésének segítése.

4.2.10 Környezettanulmány készítése

Családba fogadás kérelmezése, gyám kirendelés, hátrányos helyzet és halmozottan hátrányos helyzet megállapítása ügyében **környezettanulmány készítésére**, ezzel kapcsolatos ügyintézésre – a folyamatban lévő gondozási ügyeken túl - 2014-ben **53** gyermek esetében került sor.

Örökbefogadással kapcsolatos környezettanulmány készítésére és ügyintézésre 2014-ben **egy** gyermek esetében kérték fel Szolgálatunk családgondozóját.

A Sajószentpéteri Gyermekjóléti Szolgálat forgalmi adatai 2012-2014-ig

A Gyermekjóléti Szolgálatot 2014-ben a forgalmi napló adatai szerint 3341 kliens kereste fel. A táblázat és a diagram adatai alapján megállapítható, hogy a forgalomszám 2013-ban volt a legmagasabb. 2014-ben a forgalomszám 12%-al csökkent az előző évhez képest.

Forgalmi adatok (fő)	2012 -ben	2013- ban	2014-ben
A Gyermekjóléti Szolgálat forgalma	3260	3783	3341
Családlátogatás	671	640	683
Információnyújtás	3128	3525	2750
Hivatalos ügyintézés	238	485	394
Tanácsadás	2511	2721	2195
Közvetítés más szolgáltatásba	333	259	123
Esetkonferencia	39	58	45
Segítő beszélgetés	1928	1905	1679
Szabadidős tevékenység	174	319	91
Korrepetálás	33	10	3

Gondozási tevékenység adatai

	2012-ben	2013-ban	2014-ben
Alapellátottként gondozott:	277	250	248
Védelembe vétel alatt álló:	43	36	33
Utógondozott:	6	2	2
Szakellátásban gondozott:	50	49	49
Összesen:	376 (215 család)	337 (181 család)	332 (194 család)
Tanácsadottként a GYJSZ-nál megjelent	60	157	114

2014-ben a Gyermekjóléti Szolgálat gondozási eseteinek száma – a szakellátásban lévő gyermekekkel együtt – 332 fő volt. Ez a szám az előző évhez képest minimális változást mutat, de az egy családgondozóra eső gondozási esetek száma még mindig magasabb a törvény által előírtnál.

A **szakmai feladatok ellátó családgondozók létszáma** a Gyermekjóléti Szolgálatnál 2014-ban is 4 fő volt településünkön. Az év során több személyi változás is történt, ami megnehezítette a gördülékeny munkavégzést. A 332 gondozott gyermek átlag ~83 fő ellátását jelentette családgondozónként. Ez az adat az előző évekhez hasonlóan meghaladja a 15/1998 (IV. 30.) NM rendelet I. számú melléklete által leírtakat, amely az egy családgondozóra jutó esetek számát 45 főben, vagy 25 családban határozza meg. A munkatársak leterheltsége bár kissé csökkent, de alapjában véve nem változott.

4.3 A Gyermekjóléti Szolgálat 2014. évi szakmai tevékenységének elemző összegzése

A Gyermekjóléti Szolgálatnál 2014-ben problémaként jelentkezett a veszélyeztetettséget kiváltó okokon belül a környezeti tényezők negatív hatása, az egyre nagyobb mértékben tapasztalható elszegényedés, a nem megfelelő szülői attitűd, érték és norma rendszer, a következetlen nevelési elvek alkalmazása, a gyermekek testi-lelki elhanyagolása.

Ezeken kívül egyre inkább előtérbe kerültek a gyermekek deviáns viselkedéséből (bűncselekmények elkövetése, kábító hatású szerek fogyasztása, terjesztése, dohányzás) adódó nem megfelelő magatartásformák, valamint a tankötelezettségi törvény megszegése.

A Szolgálatunk által nyújtott lehetőségeket egyre többen veszik igénybe és egyre szélesebb körben ismert a családgondozók munkája.

Napjaink rohanó világában, a szülők egyre kevesebb minőségi időt töltenek el gyermekeikkel, ezért megnőtt a kortárs csoportok negatív hatása. Ennek következtében a klienskör korábban jól funkcionáló családok felé is kibővült.

A családgondozók munkáját a nem megfelelő kapcsolattartás, a szülői együttműködés hiánya nagyon sok esetben megnehezíti.

5. A felügyeleti szervek által gyámhatósági, gyermekvédelmi területen végzett szakmai ellenőrzések

A Gyermekjóléti Szolgálat munkáját 2014. október 16-án **ellenőrizte** a B-A-Z Megyei Kormányhivatal Szociális és Gyámhivatala. Az ellenőrzésen történt részjegyzőkönyv és a személyes visszajelzés alapján elmondható, hogy hibát, hiányosságot a Gyámhivatal munkatársa nem talált.

A beszámolási időszakban felügyeleti szerv a hivatalnál nem végzett ellenőrzést.

6. A bűnmegelőzési program főbb pontjainak bemutatása, valamint a gyermekkorú és a fiatalkorú bűnelkövetők számának az általuk elkövetett bűncselekmények számának, a bűnelkövetés okainak bemutatása

A gyermekjóléti ellátásoknak hozzá kell járulni a gyermek testi-, értelmi-, érzelmi-, és erkölcsi fejlődéséhez, jólétéhez, családban történő nevelésének elősegítéséhez, a veszélyeztetettség megelőzéséhez és a kialakult veszélyeztetettség megszüntetéséhez, valamint a gyermek családjából történő kiemelésének megelőzéséhez.

- ❖ a veszélyeztető tényezők megszüntetése érdekében gyakoribbá kell tenni a város területén tartandó bűnmegelőzési fórumokat, drog-prevenációs előadásokat,
- ❖ indokolt a háztartások gazdasági-pénzügyi gondjainak szakmai tanácsadással történő támogatása (esetlegesen klubok létrehozásával, előadások tartásával), továbbá
- ❖ a rászoruló fiatalok számára hasznos szabadidős programok szervezése (játsszoház, kulturális-, sportprogramok, stb.), az érintettek ösztönzése a programokon való részvételre, melynek célja a tudatos, célirányos tevékenységre nevelés.

6.1 A gyermekkorú és a fiatalok bűnelkövetők és az általuk elkövetett bűncselekmények száma 2014. évben

Sajószentpéter város közbiztonsági és bűnmegelőzési koncepciója 2005-ben készült el, melyet Sajószentpéter Városi Önkormányzat Képviselő-testülete 9/2006.(I.26.) határozatával fogadott el.

A koncepció célja, hogy a korszerű társadalmi bűnmegelőzés szellemében megfelelő keretet biztosítson Sajószentpéter Város Önkormányzatának az alapvető emberi jogok érvényesítése, az életminőséget javító közbiztonság megteremtése, a jogsértéseket előidéző okok és a sértetté válás veszélyének csökkentése, a bűncselekmények eredményes megelőzése, a lakosság és az anyagi javak védelme érdekében tevékenykedők közötti célirányos párbeszéd megteremtésében kifejtett tevékenységhez.

Az Önkormányzat közbiztonsági, bűnmegelőzési feladatai rendkívül széleskörű, szerteágazó területet ölelnek fel.

A koncepció fontos elemei között szerepelt a bűnmegelőzésben érdekelt szervek, szervezetek, állampolgárok együttműködésének új alapokra helyezése, a közterületek rendjének fenntartása és hatékonyabb ellenőrzése, a lakosság személy- és vagyonbiztonságának megteremtése, az Önkormányzat felvilágosítási tanácsadói feladata a lakosság közbiztonság érzetének javításában, az időskorúak áldozattá válásának elkerülése.

A kábítószer-fogyasztás ellen egyre többet próbál tenni mind a város, mind a rendőrség (D.A.D.A. program). Az eredményesebb prevenció érdekében már nem elég a középiskolákban foglalkozni a témával, hanem már indokolt az általános iskolában elkezdni a felvilágosító munkát.

A gyermekkorú és a fiatalok bűnelkövetők száma az elkövetett bűncselekmények alapján, illetékességi területünkön 2014. évben az alábbiak szerint alakult:

- gyermekkorúak által elkövetett bűncselekmények száma: **1**
- fiatalok által elkövetett bűncselekmények száma: **16**

6.2 A bűnelkövetés okai

Az intézményi keretek között szervezett, a családokat is megszólító városi programok ellenére a többszörösen hátrányos helyzetű rétegek elérése nehéz. A családok aktív közreműködésének, érdeklődésének felkeltése jelentős szervezést igényel; motiváló tényezőként az anyagi jellegű előnyök kilátása az elsődleges.

A hátrányos helyzetű családok tovább generálják önmaguk közül az iskolázatlan, szakképzetlen, munkanélküli réteget; nem alakul ki saját életük iránti felelősségtudat.

A környezeti tényezők, munkanélküliség mellett elsődleges problémák a gyermekek magatartásából adódó veszélyeztetettség, a tankötelezettség megszegése. Egyre jellemzőbb a szülői együttműködés hiánya is. Meghatározó a szülői és a gyermeki kötelességtudat hiánya, a céltalanság, jövőkép nélküliség, mely erőteljesen csökkenti a védelembevétel során végzett munka eredményességét.

A gyermekkorúakra a vagyon elleni bűncselekmények kategóriájába tartozó lopások a jellemzők. Az elkövetők nincsenek tisztában az elkövetett cselekmények súlyával, ösztönszerűen cselekszenek. Körükben elsősorban a rendezetlen családi élet, a szülők italozó életmódja, a magas arányú munkanélküliség adja a hátteret.

A fiatalok körében a vagyon elleni bűncselekmények, a garázda jellegű bűnözésben való részvétel a jellemző. A cselekmények okaként meghatározó a fiatalos vérmérséklet, az agresszivitás, a vakmerőség, a fizikai erővel való kérkedés és visszaélés, egymás befolyásolása, az alkoholfogyasztás kontrolálatlansága.

Ezen magatartások meghatározó tényezői: a családi kötelek megromlása és hiánya, a rossz anyagi körülmények, az alacsony iskolázottság és műveltség, a tapasztalatlanság és a bizonytalan értékrend. Új veszélyforrás az internet-, a világháló útján kontrol nélküli, ellenőrizetlen hozzáférés kábító hatású, tudatmódosító szerekhez, továbbá a családtagok nyugtató hatású gyógyszereihez, melyet gyakran alkohollal együtt fogyasztanak tovább nehezítve az alapvető probléma kezelését.

A védelemben vétel során kisebb mértékű személyhez kötődő eredmények mutathatók fel. Az ezen körbe került gyermekek jellemzően a rossz szociális körülmények között élő családoknál maradnak, a befolyásoló körülmények általában változatlanok.

7. Jövőre vonatkozó javaslatok célok

A gyermekvédelmi törvény családi típusú nevelésre orientált rendszert alakított ki, amely a preventív és a családba való visszahelyező megoldásokat szabályozza és helyezi előtérbe. A hatósági gyermekvédelmet az esetek többségében meg kell, hogy előzze a rászoruló gyermekekre vonatkozó alapellátás, melynek igénybevétele önkéntes. Garanciális jelentősége van azon gyermeki jog érvényesülésének, miszerint ne lehessen gyermeket kizárólag anyagi okból a családjából kiemelni.

Továbbra is szükséges a jelzőrendszer tagjai között összehangolt munka jelenlegi színvonalának megtartása, az ellátórendszer hatékonyságának növelése, a gyermekek mindenek felett álló érdekeinek a szem előtt tartása.

Tisztelt Képviselő-testület!

Kérjük a beszámoló megvitatását és annak elfogadását.

Sajószentpéter, 2015. április 14.